

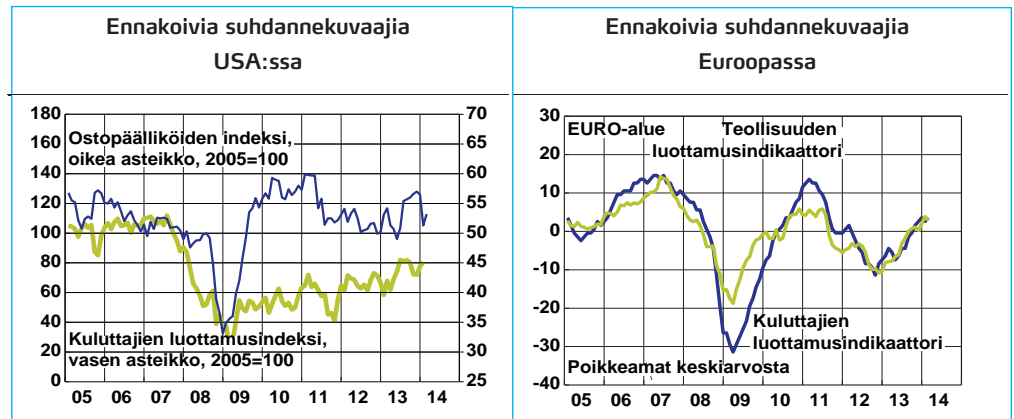
Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

● **USA:ssa** kuluttajien odotukset paranivat edelleen ja tilanne kotimarkkinoilla on vakaa. Sen sijaan viestit Aasiasta ja öljymarkkinoilta heikensivät yritysten luottamusta kansainvälisen kysynnän kasvuun tammikuussa.

● **Suhdannekyselyt** ovat EU-maissa edelleen hiukan vahvistuneet. Rakentamisessa luottamus on vielä monissa maissa heikko. Kuluttajilla, palveluissa ja teollisuudessa on nousua yleisesti. Ukrainan kriisi ei vielä näy odotuksissa. Se vähintäänkin horjuttaa luottamusta Euroopassa ja elpyminen hidastuu.

● **Suomen suhdanteissa** ei vielä näy selvää käännettä, mutta luottamus on vähitellen palautumassa. EK:n luottamusindikaattoreissa tämä näkyi vähittäiskaupassa ja yleensä palveluissa. Helmikuun tilanne oli hiukan parempi myös teollisuudessa. Rakentamisessa luottamus oli edelleen heikko.

USA:n kasvu on jatkunut vakaana, vaikka ostopäälliköiden indeksin tammikuun lasku kuvastaa epävarmuuden lisääntymistä. Bric-maissa kasvu on laantunut ja erityisesti Kiinan kehitystä seurataan nyt tarkalla silmällä. Epäilyt maailmankaupan kasvun hidastumisesta ovat aiheuttaneet levottomuutta. Nyt epävarmuutta on lietsomassa myös Ukrainan tilanne.

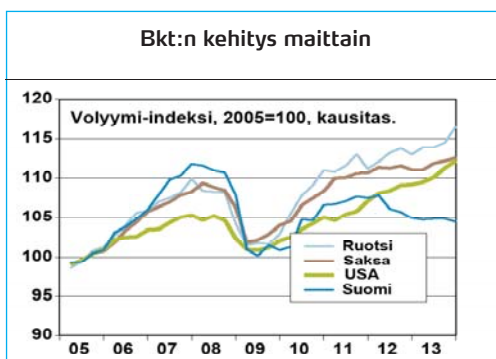
Levottomuus ei ainakaan vielä näytä tarttuneen kuluttajiin. Finanssikriisin tyrämyksen jälkeen kotitalouksien luottamus on USA:ssa vieläkin kaukana huipusta, mutta se on kuitenkin vahvistunut lähes yhtäjaksoisesti viiden vuoden ajan. Kiinteistöjen hinnat kohoavat kuopan pohjalta ja asuntomarkkinat elpyvät vakaan tuntuiseksi.

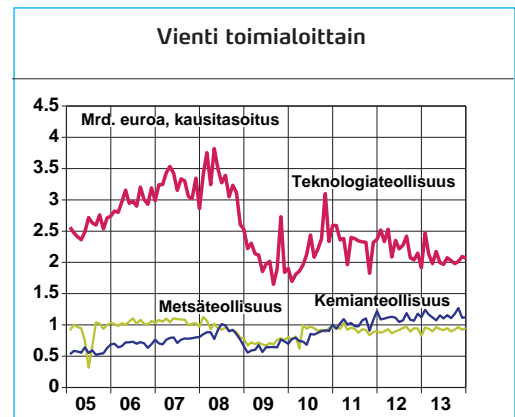
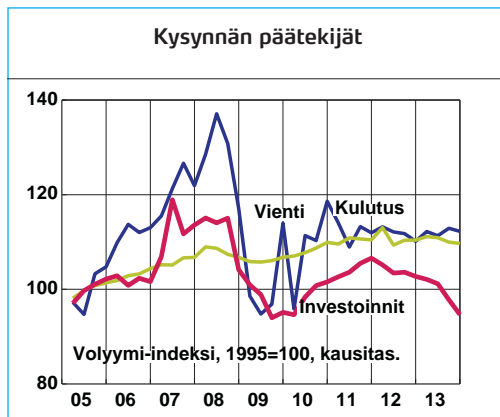
Euroopassa odotukset ovat myös vahvistuneet, mutta bkt:n ja teollisuustuotannon kasvu on toistaiseksi hyvin vaatimatonta. EU:n ulkomaankaupan kehityksessä on maitten välillä suuria eroja, mutta Saksan vedossa EU-maiden vienti kokonaisuudessaan on pysynyt yllättävänkin hyvin USA:n vauhdissa.

Ulkomaankaupassa monet Itä-Euroopan maat erottuvat nousullaan muista, mutta se ei aina näy maan bkt:ssa. Tällaisia maita ovat Unkari, Slovakia, Slovenia ja Tseki. Bkt-tarkastelussa parhaita nousijoita ovat Latvia, Liettua ja Viro. Puola ja Slovakiakin ovat kasvaneet samaa vauhtia kuin Saksa.

Venäjän kasvuennusteet ovat nykyään 2-3 % tasolla ja on vaikea kuvitella, että viimeaikaiset tapahtumat eivät heikentäisi niitä edelleen.

Kiinan ympäristöongelmien ohella talouden rakenneongelmat ovat kärjistyneet. Maassa on paljon ylivelkaantuneita ja pankkien taseissa järjestämättömiä luottoja, vaikka virallisten tilastojen luvut ovat alhaisia. Kiina on rajoittanut rahan tarjontaa ja kohottanut ohjauskorkojaan, Interbank-markkinoiden keskeinen korko on noin 4 % tasolla. Luotot lisääntyivät 14 % edellisvuodesta, minkä lisäksi markkinoilla on pimeitä rahoittajia.

Tuotanto hiipui vuoden lopulla

Kansantalouden tilinpidon vuoden loppua koskeva tilastopäivitys vahvisti ennakkoaavistukset: kokonais-tuotannosta tasoittui pois se nousu mitä vielä kesällä pidettiin elpymisen alkuna. Teollisuuden aikasarja ei juutu muuttunut, mutta senkin kuvaaja kääntyi vuoden lopulla alaspäin.

Suhdanteet voisivat silti olla parantumassa, mutta Ukrainan kriisi saattaa tehdä tämän tyhjäksi. Yksin Venäjän heikko kehitys pysäyttäisi Suomen viennin elpymisen. Sen päälle tulisivat kriisin vaikutukset Eurooppaan ja vastaavat heijastukset Suomeen.

Sektoreittainen kehitys tuntuu karkeasti vastaavan suhdannekyselyjen tuloksia. Vaikka vienti lähtisi Euroopan nousun myötä kasvuun, kauppa ja muut palvelut näyttäisivät elpymään ensin. Sen jälkeen elpyisi teollisuus ja viimeisenä rakentaminen.

Jos kasvu kaikesta huolimatta vauhdittuu, käänne ei olisi perinteisen voimakas. Viime vuoden bkt:n lasku oli ennakkotietojen mukaan 1,4 %. Kuluvan vuoden kasvuennusteet vaihtelevat prosentin molemmin puolin.

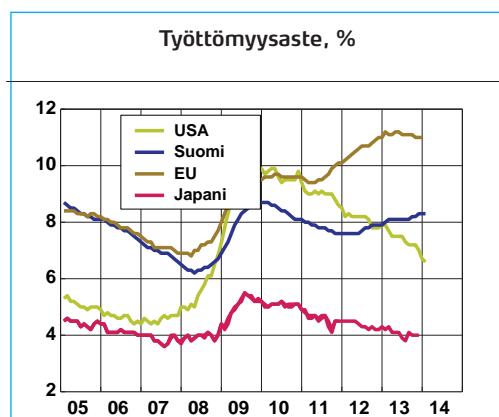
Koko viennin arvo jäi viime vuonna vajaan prosentin edellisvuodesta. Vienti ei tätä nykyä elvytä vain teollisuutta, sillä lähes 30 % siitä on palvelua. Myönteistä on, että tavaravienti EU-maihin elpyi vuoden mittaan.

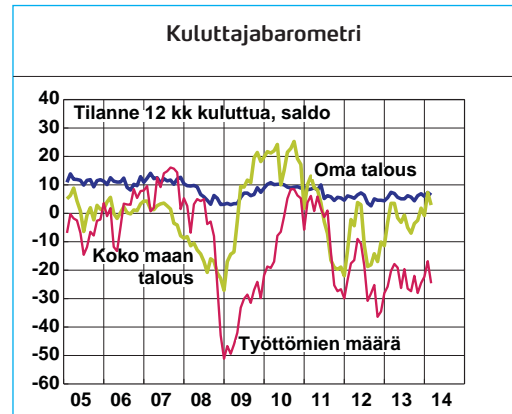
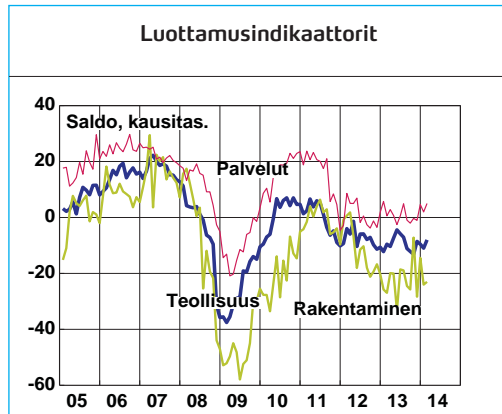
Toimialoista nopein pudotus on ollut elektroniikassa ja nopein nousu kemianteollisuudella. Kemianteollisuuden osuus on noussut 2000 vuoden 10:stä jo 25 prosenttiin, josta noin puolet on öljytuotteita. Metsäteollisuuden mahtiosuus alkoi kutistua jo 1960-luvulta lähtien. Vuonna 2000 osuus oli 27 %, nyt se on 20 %. Teknoliateollisuus on kännykkäviennin loppumisen myötä supistunut 2000 vuoden 56:sta 42 prosenttiin.

EK:n investointitiedustelun mukaan tehdasteollisuuden investoinnit vähenevät kuluvana vuonna noin 4 %. Energiahuollossa kasvua olisi kuitenkin 13 %, mitä kautta koko teollisuus ylittäisi vajaan 2 % kasvuun.

Yksityisen kulutuksen kasvu on jäänyt heikoksi, mutta se saanee vauhtia kuluvan vuoden aikana. Ansioiden ja palkkasumman nousu on hidastunut, mutta se ei pysäytä kulutuksen kasvua. Rahan käyttöä voi sen sijaan supistaa yleinen epävarmuus.

Työttömyysasteessa on Suomessa hienoinen nousutrendi, mutta taloustilanteeseen nähden taso on alhainen. EU:n työttömyys on alkanut hiljalleen vähentyä.

EK:n luottamusindikaattorit elpyivät hiukan helmikuussa. Palvelut ja teollisuus ovat lähempänä keskimääräistä tasoa, mutta rakentaminen vielä melko kaukana siitä. Teollisuuden tilauskanta ja kapasiteetin käyttöaste ovat alhaiset, mutta ne nousivat hiukan aiemmasta. Helmikuun alun barometrissa suhdannenäkymät vahvistuivat palveluissa ja kirkastuivat hiukan myös rakentamisessa. Suhdannekyselyjen perusteella talous elpynee vähitellen kuluvan vuoden aikana.

Kuluttajien luottamus heikkeni hiukan helmikuussa, mutta taso on lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa. Näkymykset maan ja oman talouden kehityksestä ovat menneet parempaan suuntaan, vaikka helmikuussa oli pieni lasku. Arviot työllisyydestä ovat pysyneet synkinä.

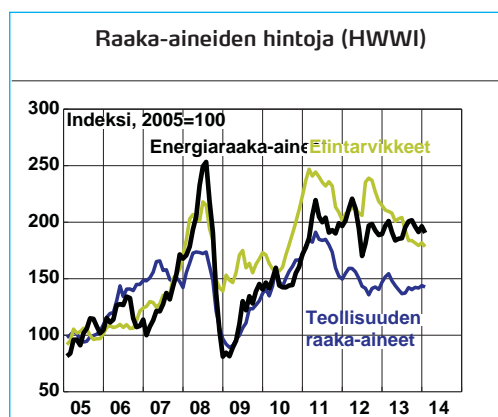
Asuntojen hinnat laskivat edelleen tammikuussa. Koko maan tasolla tätä on jatkunut jo yli puolen vuoden ajan. Pääkaupunkiseudulla lasku on hitaampaa ja se alkoi myöhemmin kuin muualla maassa. Laskuun ei liity suurta dramatiikkaa, mutta ei se liene aivan ohimeneväkään ilmiö. Pitkän nousuvaiheen jälkeen tasapainoa haettaneen nyt jonkin aikaa.

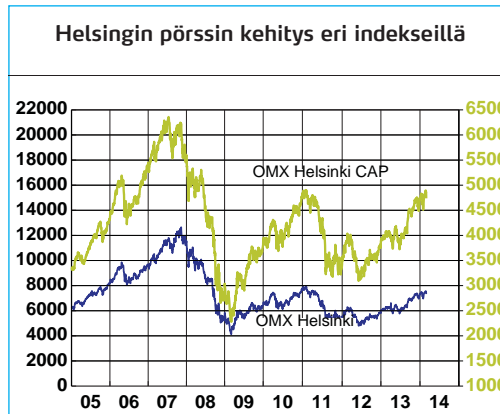
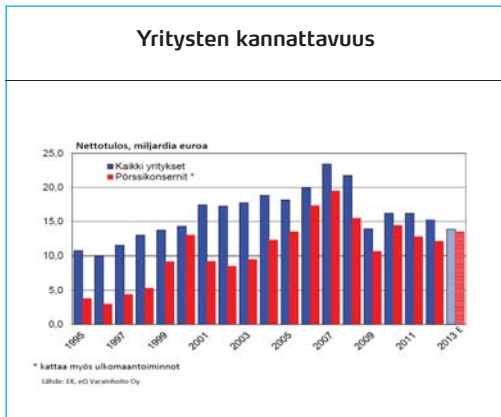
Rakentamisen sopeutuminen on alkanut jo aiemmin. Talonrakentamisen liikevaihdon kasvu pysähtyi jo vuoden 2012 alussa ja se on hiukan kohonnutkin viime vuoden aikana. Asuntojen uudisrakentamisindeksi alkoi hiljalleen laskea vuonna 2011. Vakaampi korjausrakentaminen tasaa osaltaan rakentamisen vaihtelua.

Kuluttajahinnat nousivat tammikuussa 1,6 %, mikä oli sama luku kuin joulukuussa. Euroalueen yhdenmukaistettu inflaatio aleni 0,7 %, Suomessa sen taso oli 1,9 %. Verojen nostot ja elintarvikkeiden kallistuminen ovat lisänneet inflaatiota, kun taas polttoaineiden hintojen ja korkojen lasku ovat hillinneet sitä.

Maailmalla raaka-aineiden hinnat eivät ole kohonneet. Raakaöljynkin hinta on laskenut heikon kysynnän vuoksi. USA:n energiaomavaraisuuden kohoaminen liuskekivienergian ansiosta vähentää markkinaöljyn kysyntää myös rakenteellisesti, eikä vain tässä suhdanteessa.

Teollisuuden raaka-aineiden hinta on pysynyt lähes ennallaan noin puolen vuoden ajan. Elintarvikkeiden hinnat ovat laskeneet selvästi. Sen sijaan havusellu on kallistunut vuoden 2012 lopusta yhtäjaksoisesti jo vuoden ajan. Näyttäisi myös siltä, että kuparin ja nikkelin vuoden 2011 alusta lähtien laskeneet hinnat, olisivat nyt hieman kohoamassa.

Yritykset ovat kärsineet viime vuosina heikentyvästä kannattavuudesta. Heikon suhdannetilanteen lisäksi ne kärsivät paljon myös rakenteellisista ongelmista. Kysyntä ei parempienkaan suhdanteiden vallitessa välttämättä palaa entisiin mittoihinsa ja yritykset joutunevat tekemään perustavanlaatuisia muutoksia koko toimintaansa.

Pörssikonsernit ovat suurimmaksi osaksi monikansallisia ja ovat sitä kautta voineet sopeuttaa toimintaansa niin, että kannattavuus on pysynyt olosuhteisiin nähden kohtalaisena.

Pörssiyritysten kannattavuus onkin nyt paranemassa samaan aikaan kun Suomen yrityssektorissa tulokset huononevat. Ennakkotietojen perusteella yrityssektorin nettotulos heikkenee vuonna 2013 jopa 9 % edellisvuodesta, kun se ennusteen mukaan pörssikonserneilla paranisi 13 %. Näin siitäkin huolimatta, että vuoden 2013 kannattavuutta ei ole kohenna minkäänasteinen viennin lisääntyminen. Viennin ennustetaan alkavan kasvaa vuoden 2014 jälkipuoliskolla.

Pörssien kurssikehitys on jatkunut Helsingissäkin hyvänä talouden epävarmuuksista huolimatta. Ukrainan kriisi on tuoreeltaan romahduttanut kurssia mm. Venäjällä ja Ukrainassa, mutta ne ovat osin jo palautuneet. Suomessakin kurssit laskivat levottoman viikonlopun jälkeen 3. maaliskuuta lähes 3 %, mutta nousivat

jälleen seuraavana päivänä.

Vakaiden maiden korkomarkkinat, raaka-aineet, arvometallit ym. vaihtoehtoiset rahan turvasatamat voivat houkutella Itä-Euroopan sijoittajia. Ruслан kurssi on heikentynyt alimmilleen USA:n dollariin nähden ja alentunut muihinkin valuuttoihin nähden.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkol. 2012, Tilastokeskus / Ennusteet, VM: Taloudellinen katsaus joulukuun 2013

	Vuosi muutos, %			
	2012*	2013*	2014**	2015**
Bkt, volyyymi.....	-0,8	-1,2	0,8	1,8
Teollisuus, volyyymi (tuotos).....	-5,3	-2,4	2,0	2,5
Vienti, volyyymi.....	-0,4	-0,8	3,6	4,1
Tuonti, volyyymi.....	-1,2	-1,6	2,0	3,4
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	0,2	-0,6	0,2	1,0
Yksityiset investoinnit, volyyymi....	-1,3	-5,1	-3,6	4,3
Kuluttajahinnat.....	2,8	1,5	1,5	1,6
Ansiotasoindeksi.....	3,2	2,0	1,3	1,2

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	7,7	8,2	8,4	8,2
Työllisyysaste, %	69,0	68,5	68,5	69,0
Vaihtotase, Mrd €.....	-3,6	-2,9	-1,6	-0,7
Julk.talouden jäämä, % BKT:sta	-2,2	-2,6	-2,5	-2,0

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi